

**MATERIAŁ POMOCNICZY PRZEZNACZONY DO WYKORZYSTANIA NA POTRZEBY
REALIZACJI PROJEKTU GRANTOWEGO „DOSTĘPNA SZKOŁA”
W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020.**

Niniejszy materiał opracowano na potrzeby realizacji projektu ustanowionego w Umowie o dofinansowanie projektu grantowego POWR.04.01.00-00-DS07/19, realizowanego w ramach partnerstwa Fundacja „Fundusz Współpracy” – Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego.

- I. W projekcie „Dostępna Szkoła” realizowanym jako pilotaż działania „Szkoła bez barier” w ramach programu „Dostępność Plus”, podstawowe założenie stanowi, iż wszelkie działania Grantobiorcy finansowane ze środków grantu muszą się przyczyniać do znoszenia zidentyfikowanych barier dostępności wybranych z konkretnego poziomu **Modelu Dostępnej Szkoły (MDS)**.

Przedmiotowe działania mogą się przekładać na takie kategorie wydatków zaplanowanych do realizacji przez Grantobiorcę, które:

- zostały uwzględnione we Wniosku właściwym, zaakceptowanym przez Grantodawcę,
- zostały przedstawione w Harmonogramie Rzeczowo-Finansowym (HRF), zaakceptowanym przez Grantodawcę,
- na bieżąco w trakcie realizacji przedsięwzięcia będą, uwzględniane w Indywidualnym Planie Poprawy Dostępności (IPPD), jako zaakceptowane przez Grantodawcę.

Dodatkowo, aby wydatki były **kwifikowalne** muszą spełniać łącznie następujące warunki:

- zostały faktycznie poniesione w okresie wskazanym w Umowie o powierzenie grantu,
- są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego, w tym przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej, jeśli mają zastosowanie,
- są niezbędne do realizacji celów przedsięwzięcia grantowego (przyczyniają się bezpośrednio do zwiększenia dostępności) i zostały poniesione w związku z realizacją przedsięwzięcia grantowego,
- zostały dokonane w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- zostały należycie udokumentowane, zgodnie z wymogami w tym zakresie,
- zostały wykazane w Sprawozdaniu cząstkowym/końcowym.

Struktura wydatków ponoszonych przez Grantobiorcę, w ramach przedsięwzięcia grantowego może obejmować następujące pozycje:

1. wydatki nielimitowane,
2. wydatki na cross-financing,
3. wydatki na środki trwałe.

- II. **Wydatki nielimitowane** to wszelkie wydatki ponoszone przez Grantobiorcę, które zostały uznane za niezbędne do realizacji przedsięwzięcia grantowego, które nie stanowią cross-financingu (opisanego w częściach IV i XIII) i wydatków na zakup środków trwałych o jednostkowej wartości ponad 10.000,00 PLN netto (wymienionych w części V, pkt 2), i które nie stanowią wydatków wymienionych w Rozdziale 6.3 – Wydatki niekwalifikowalne „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020”.
- III. Definicje **cross-financingu**, **środka trwałego** i dodatkowo **wartości niematerialnej i prawnej** dla wydatków ponoszonych w ramach EFS przedstawiono w Rozdziale 3 – Słowniczku pojęć „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020”, odpowiednio pod literami c, x oraz cc.
- IV. **Cross-financing** *tzw. zasada elastyczności, o której mowa w art. 98 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, polegająca na możliwości finansowania działań w sposób komplementarny ze środków EFRR i EFS w przypadku, gdy dane działanie z jednego funduszu objęte jest zakresem pomocy drugiego funduszu.*

W projektach współfinansowanych z EFS, do którego przynależy projekt „Dostępna szkoła”, cross-financing może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności związanych z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W projekcie „Dostępna szkoła” wydatki ponoszone przez Grantobiorcę w ramach cross-financingu mogą dotyczyć:

1. zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości,
2. dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń, w tym wydatków niezbędnych do przeprowadzenia tych prac i wchodzących w ich zakres.

Uwaga!!!

W ramach przedsięwzięcia grantowego nie przewiduje się możliwości sfinansowania ze środków grantu zakupu nieruchomości przez Grantobiorcę.

Zakupy w ramach cross-finansingu będą możliwe do rozliczania w ramach 65 % limitu (przedstawionego w części VIII ust. 1).

V. **Środek trwały** to w potocznym rozumieniu składnik majątku rzeczowego podmiotu wyróżniający się rzeczową (fizyczną) postacią, oraz dodatkowo następującymi cechami:

- długim czasem użytkowania tj. powyżej 1 roku,
- kompletnością,
- zdolnością do użytkowania,
- wykorzystywaniem na potrzeby podmiotu.

Formalna definicja środków trwałych wynika z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.), według której środki trwałe (z zastrzeżeniem inwestycji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 17 tej ustawy) to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki organizacyjnej; zalicza się do nich w szczególności: nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych, inwentarz żywy.

W projekcie „Dostępna szkoła”, w odniesieniu do rozliczania wydatków ponoszonych przez Grantobiorcę na zakup środków trwałych, znajdzie zastosowanie zasada wynikająca z podrozdziału 6.12.1 pkt 6 „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020”.

Powyższe oznacza, że w praktyce Grantobiorca dokonując zakupu środków trwałych może być zobowiązany do ich dodatkowego klasyfikowania wg. kryterium wartości tj. z podziałem na środki trwałe:

1. o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto,
2. o jednostkowej wartości ponad 10.000,00 PLN netto.

Zakup środków trwałych o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto będzie możliwy do rozliczania w ramach wydatków nielimitowanych (opisanych w części II), tj. poza 75 % limitem na cross-financing i środki trwałe (przedstawionym w części VIII ust. 2).

Zakup środków trwałych o wartości ponad 10.000,00 PLN netto będzie możliwy do rozliczania wyłącznie w ramach 75 % limitu na cross-financing i środki trwałe (przedstawionego w części VIII ust. 2).

Zasady gospodarowania środkami trwałymi powinny wynikać z Polityki rachunkowości, odpowiedniej Instrukcji..., Regulaminu... lub Procedury... aktualnej i zatwierdzonej do stosowania u Grantobiorcy, natomiast przedmiotowe zasady powinny korespondować

z odpowiednimi przepisami prawa krajowego tj. ustawą o rachunkowości, Klasyfikacją Środków Trwałych (rozporządzenie Rady Ministrów z 2016 roku, poz. 1864), czy też Krajowym Standardem Rachunkowości Nr 11 - „Środki trwałe” (Dz. Urz. Ministra Rozwoju i Finansów z 2017 roku, poz. 105), którego celem jest pomoc w stosowaniu przepisów ustawy o rachunkowości, na potrzeby zapewnienia jednolitych rozwiązań stosowanych przez różnorodne podmioty, w szczególności w zakresie uznawania, wyceny i ujęcia w księgach rachunkowych oraz prezentacji w sprawozdaniach finansowych środków trwałych.

VI. Wartość niematerialna i prawna to w potocznym rozumieniu składnik majątku podmiotu, wyróżniający się brakiem materialnej (fizycznej) postaci oraz dodatkowo następującymi cechami:

- długim czasem użytkowania tj. powyżej 1 roku,
- wykorzystywaniem na potrzeby podmiotu.

Formalna definicja Wartości niematerialnych i prawnych wynika z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości, według której Wartości niematerialne i prawne (z zastrzeżeniem inwestycji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 17 tej ustawy) to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how; w przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o rachunkowości; do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

Nakłady poniesione przez Grantobiorcę na zakup wartości niematerialnych i prawnych będą możliwe do rozliczania w ramach wydatków nielimitowanych (opisanych w części II), tj. poza 65 % limitem na cross-financing oraz 75 % limitem na cross-financing i środki trwałe (tj. limitami przedstawionymi w części VIII ust. 1 i 2).

VII. W ramach realizowanego przedsięwzięcia Grantobiorca może nabywać używane środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

Zasady kwalifikowalności wydatków na zakup używanych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wynikają z podrozdziału 6.12.1 pkt 8 „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020” i są następujące:

1. sprzedający wystawił deklarację określającą pochodzenie używanego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej,
2. sprzedający potwierdził w deklaracji pochodzenia, że przedmiotowy środek trwały lub wartość niematerialna i prawna nie były w okresie poprzednich 7 lat współfinansowane z pomocy Unii Europejskiej lub w ramach dotacji z krajowych środków publicznych,
3. cena zakupu używanego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej nie przekracza wartości rynkowej i jest niższa niż takiego samego lub podobnego, nowego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

VIII. Dla przedsięwzięcia grantowego ustanowiono dwa rodzaje limitów, przy czym maksymalna wartość wydatków:

1. w ramach limitu na cross-financing nie może przekroczyć 65 % wartości przyznanego grantu,
2. w ramach limitu na cross-financing i środki trwałe nie może przekroczyć 75 % wartości przyznanego grantu,

o ile dla przedmiotowych kategorii wydatków zostanie zapewniona trwałość inwestycji z Europejskiego Funduszu Społecznego tj. zgodnie z postanowieniami art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.

Przy maksymalnym wykorzystaniu przez Grantobiorcę limitów wymienionych w części VIII ust. 1 i 2, struktura wydatków w ramach przedsięwzięcia grantowego w wymiarze procentowym, będzie wyglądać w następujący sposób:

- wydatki nielimitowane 25 %,
- wydatki na cross-financing 65 %,
- wydatki na środki trwałe 10 %.

IX. ***Niewykorzystanie pełnej puli 65 % limitu w ramach cross-financingu, zwiększa pulę wydatków na środki trwałe, zatem w skrajnym przypadku, przy braku wydatków w ramach cross-financingu wartość wydatków na środki trwałe może osiągnąć maksymalnie 75 %.***

X. ***Nie ma możliwości zwiększenia 65 % limitu wydatków w ramach cross-financingu. Niewykorzystanie pełnej puli 10 % limitu na środki trwałe nie zwiększa puli wydatków w ramach cross-financingu.***

XI. ***Wydatki ponoszone na cross-financing i zakup środków trwałych powyżej dopuszczalnych limitów określonych w części VIII ust. 1 i 2 niniejszego opracowania są niekwalifikowalne.***

XII. Przykładowy katalog wydatków nielimitowanych:

1. wynagrodzenia dla kadry pedagogicznej i niepedagogicznej wynikające z zawartych umów o pracę oraz z umów cywilno-prawnych, wraz z pochodnymi ustanowionymi zgodnie z przepisami prawa krajowego (przedmiotowe pochodne to w szczególności: składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, Pracownicze Programy Emerytalne, Pracownicze Plany Kapitałowe);
2. pomoce dydaktyczne do realizacji i wspierania programów nauczania np. czytniki e-booków, audiobooków, komunikatory, różnorodne pomoce językowe, kołdry obciążeniowe, sprzęt do podgrzewania i podawania przez pracowników szkoły posiłków dostarczanych przez rodziców, sprzęt do biofeedback, itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
3. materiały szkoleniowe, książki, czasopisma, wydawnictwa na nośnikach informatycznych itp.;
4. gry i zabawki edukacyjne, pętle indukcyjne, tablice obrazkowe, narzędzia wsparcia wizualnego, narzędzia komunikacji wspomagającej i alternatywne, programy multimedialne, kołdry obciążeniowe itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
5. zakupy od zewnętrznych podmiotów gospodarczych na: dostosowanie strony www, zakup sprzętu ułatwiającego ewakuację OzN, wdrożenie systemu informatycznego wspierającego zarządzanie szkołą, mapy, grafiki i plany w formie tyflograficznej, systemy audio służące do poruszania się po szkole, totemy informacyjne, audyty dostępności cyfrowej udostępnianych treści cyfrowych itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
6. tworzenie, modyfikacje i aktualizacje dokumentacji dotyczącej funkcjonowania szkoły np.: statut, procedury, zarządzenia itp.;
7. materiały do tworzenia oznaczeń o charakterze przenośnym tj. niezwiązanych trwale z nieruchomością np. papier, papier wodoodporny, materiały bazowe (np. papier, papier wodoodporny, tektura, płyty drewnopochodne, drewno, plastik, metal itp.), folie samoprzylepne, folie do laminowania, szablony, gotowe liternictwo, cyfry, symbole i piktogramy, farby, lakiery, rozpuszczalniki, zmywacze, kleje, taśmy przylepne, gotowe oznaczenia i tabliczki do znakowania różnych stref, schodów, szafek, tablice z instrukcją ewakuacyjną, zestawy plastyczno-kreatywne itp.;
8. kursy i szkolenia specjalistyczne dla kadry pedagogicznej i niepedagogicznej;
9. studia podyplomowe dla kadry pedagogicznej i niepedagogicznej;
10. kursy i szkolenia specjalistyczne dla uczniów;
11. gry i zabawki edukacyjne;
12. zabawki, grafiki, przedmioty i pomoce do integracji sensorycznej itp. ;
13. meble wolnostojące wewnątrz budynków jak np. stoły, stoliki, ławki, biurka (w tym regulowane z możliwością zmiany wysokości i kąta pochylenia blatu); krzesła, siedziska, fotele, pufy, leżanki (w tym regulowane z możliwością dostosowania do wzrostu oraz indywidualnych potrzeb użytkownika; regały, szafy, szafki, półki, stojaki, itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
14. źródła światła wolnostojące np. lampki biurkowe, punktowe i inne specjalistyczne itp.;
15. sprzęt teleinformatyczny np. jednostki centralne komputerów stacjonarnych, laptopy, tablety, palmtopy z oprogramowaniem systemowym, monitory ekranowe, drukarki,

- urządzenia wielofunkcyjne, urządzenia Access Point itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
16. sprzęt biurowy laminatory, bindownice, niszczarki itp. (o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto);
 17. wyposażenie pomieszczeń sanitarnych o charakterze przenośnym tj. niezwiązane trwale z nieruchomością np. lustra, wieszaki, podnóżki, kosze na śmieci, dozowniki mydła i płynów sanitarnych, podajniki na ręczniki i papier toaletowy itp.;
 18. wartości niematerialne i prawne bez kryterium wartości (opisane w części II i wymienione w części XV);
 19. wszelkie inne, niezbędne środki trwałe o jednostkowej wartości do 10.000,00 PLN netto nie wymienione powyżej.

XIII. Przykładowy katalog wydatków w ramach cross-financingu:

1. wydatki na ulepszenie istniejących budynków lub ich części poprzez ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację i modernizację, w tym także na wyburzenia konstrukcyjne itp.;
2. przygotowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do przeprowadzenia robót wymienionych w poprzednim punkcie, o ile wydatki tego rodzaju nie wchodzą w zakres obsługi ogólnoadministracyjnej przedsięwzięcia grantowego;
3. uzyskanie pozwolenia na budowę i pozwolenia na użytkowanie;
4. zakup i montaż elementów infrastruktury poprawiających jej funkcjonalność np.: barierki, poręcze, zadaszenia, osłony itp.;
5. zakup i montaż infrastruktury placów zabaw, w tym np. ogrodzenia, bezpieczne nawierzchnie, ławki, karuzele, huśtawki, bujaki, zjeżdźalnie, piaskownice, trampoliny, zabawki wspinaczkowe, domki, parasole słoneczne itp.;
6. zainstalowanie urządzeń do komunikacji pionowej w budynku (kabina windy, urządzenia maszynowni);
7. wykonanie podjazdu do budynku, w tym podjazdu dla wózków;
8. przygotowanie terenu, wydzielenie i oznakowanie miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych;
9. budowa lub modernizacja różnorodnych instalacji w istniejących budynkach i pomieszczeniach np. instalacje wodno-kanalizacyjne, elektryczne, gazowe, wentylacyjne, klimatyzacyjne, monitoringowe, alarmowe, wideodomofonów - wraz z materiałami i usługami montażu;
10. prace remontowo-wykończeniowe budynków i pomieszczeń wraz z zakupem materiałów i sprzętów w tym m.in. farby, gładzie, okna, rolety, żaluzje, moskitiery, drzwi, biały montaż, glazura, terakota, oświetlenie, oznakowanie ewakuacyjne, lustra przyklejane i wbudowane, uchwyty i pojemniki trwale przytwierdzone do ścian, wykładziny trwale mocowane do podłogi, bramki zabezpieczające, osłony na kaloryfery itp.;
11. stałe zabudowy w pomieszczeniach budynku.

Decyzja o zakwalifikowaniu poszczególnych wydatków do cross-financingu musi wynikać z przeprowadzonej oceny, czy nakłady dotyczą obiektu o charakterze nieprzenośnym, na stałe związanym z nieruchomością/gruntem, lub czy wchodzą w zakres dostosowania lub adaptacji budynków i pomieszczeń.

Zakup środków trwałych o charakterze przenośnym nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu, z wyjątkiem zakupu infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń.

XIV. Przykładowy katalog wydatków na środki trwałe (o charakterze przenośnym i jednostkowej wartości ponad 10.000,00 PLN netto):

1. rzutniki obrazów;
2. tablice interaktywne;
3. sprzęt RTV, sprzęt audio, sprzęt video;
4. stacjonarne zestawy komputerowe z licencją na oprogramowanie systemowe;
5. laptopy, tablety, palmtopy itp. z licencją na oprogramowaniem systemowe;
6. meble i zestawy meblowe niestanowiące stałej zabudowy;
7. wyposażenie pomieszczeń z zakresu integracji sensorycznej;
8. przenośne zabawki stanowiące wyposażenie placów zabaw;
9. różnorodne pomoce naukowe;
10. podnośniki pionowe i platformy dla wózków;
11. schodołazy;
12. środki transportu.

XV. Przykładowy katalog wydatków na wartości niematerialne i prawne:

1. licencje na specjalistyczne oprogramowanie funkcjonalne;
2. autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne do opracowań lub dokumentacji powstałych w celu spełnienia standardów dostępności w poszczególnych obszarach MDS.

Uwaga!!!

Przykładowe katalogi wydatków wymienionych w częściach od XII do XV mają charakter otwarty i należy je traktować jako sugestie i wskazówki stanowiące kierunki klasyfikacji na potrzeby sporządzenia Harmonogramów rzeczowo-finansowych oraz Sprawozdań cząstkowych/końcowych.

Specyfika każdego przedsięwzięcia grantowego może determinować indywidualne kierunki klasyfikacji wydatków, które mogą wymagać jednostkowego podejścia.

Zidentyfikowane wątpliwości należy indywidualnie konsultować i bieżąco wyjaśniać z przedstawicielami projektu „Dostępna szkoła”.